

4. 5. 4. Zeměpis

Charakteristika předmětu

V tomto předmětu žáci poznávají přírodu jako systém. Podporuje vytváření otevřeného myšlení a logického uvažování. Umožňuje jim hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, uvědomit si užitečnost poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Žáci si osvojují důležité dovednosti – vytvářet a ověřovat hypotézy o přírodních jevech, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry.

Umožňuje jim postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Zeměpis

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyhledávat a třídit informace (práce s internetem, odborné publikace, encyklopedie)
- zvládat práci s různými druhy map, orientovat se v nich
- vytvářet si pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy v jednotlivých státech

2. Kompetence k řešení problému

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- obhájit svá vystoupení před třídou i práci ve skupině
- přemýšlet o rozdílech mezi jednotlivými zeměpisnými oblastmi a jejich příčinách
- vyhledávat informace vhodné k řešení ekologických problémů

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory, vyjadřovat se výstižně
- a souvisle v písemném i ústním projevu
- naslouchat vystoupení spolužáků, rozumět jim a vhodně na ně reagovat
- umět pracovat s různými typy materiálů, textů apod.
- podat zprávu (referát), referovat o zadaném úkolu

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- spolupracovat ve skupině (diskuse, projekty)
- ovládat a řídit svoje jednání a chování – práce ve skupině
- přijmout roli ve skupině, vytvořit pracovní atmosféru, poskytnout pomoc
- a umět ji i přijímat
- přispívat k diskusi nejen ve skupině, ale i ve třídě, chápat důležitost spolupráce

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- respektovat a oceňovat tradice našeho státu, ale i ostatních zemí
- projevovat smysl pro kulturu a tvořivost
- chápat základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na životní prostředí
- rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví (ochrana člověka za mimořádných okolností)

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- používat účinně materiály a vybavení (internet, výukové programy, atlasy)
- plnit povinnosti a závazky
- ocenit nejen práci svou, ale i ostatních z různých hledisek

6. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- **snaží se o pochopení problému ve škole i mimo ni**
 - snaží se svými slovy vystihnout problém a definovat ho
 - pokouší se pochopit podstatu problému
- **uvědomí si problém**
 - je schopen rozpoznat problémovou situaci
 - rozliší závažnost problému
- **učí se kritickému myšlení**
 - snaží se zvládnout kritické myšlení
- **o svých rozhodnutích přemýšlí a je schopen je obhájit**
 - zamýšlí se nad svými rozhodnutími a dokáže si je obhájit před druhými
- **vzhledem ke svému věku je schopen z dostupných zdrojů získat potřebné informace**
 - přiměřeně svému věku a schopnostem dokáže najít potřebné informace
 - využívá pomoci zkušenějších
- **dokáže využít již dříve nabyté zkušenosti**
 - čerpá ze svých zkušeností

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- **aktivně se zapojuje do práce ve skupině**
 - zastává zodpovědně svoji roli ve skupině
- **podílí se na vytváření pravidel skupinové práce**
 - uvědomuje si důležitost dodržování určitých pravidel ve skupině
 - postupně sestavuje pravidla pro společnou činnost a zároveň je schopen je i respektovat
- **uplatňuje své poznatky k dosažení co nejlepšího výsledku společné práce**
 - aktivně napomáhá k vytváření co nejlepších výsledků týmové práce
- **navozuje příjemnou atmosféru v kolektivu**
 - svým jednáním a chováním se snaží vytvářet přátelskou atmosféru
- **dodržuje zásady slušného chování v mezilidských vztazích**
 - udržuje pracovní atmosféru ve skupině a uplatňuje v ní zásady slušného chování
- **je schopen poskytnout pomoc a požádat o ni**
 - v případě potřeby pomůže nebo je schopen o pomoc požádat
- **zapojuje se do diskuse**
 - účastní se diskuse
- **učí se spolupracovat**
 - uvědomuje si pozitiva spolupráce
- **respektuje názory ostatních a čerpá z nich poučení**
 - vnímá názory druhých a snaží se je použít pro vlastní sebezdokonalování

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- **je schopen využít předchozích znalostí a zkušeností**
 - získané znalosti, zkušenosti a dovednosti se snaží uplatnit v běžném životě
- **zodpovědně se rozhoduje o svém dalším profesním zaměření**
 - zodpovědně přemýšlí o své profesní budoucnosti
 - je schopen se orientovat v nabídce na trhu práce
 - dává do souvislostí své potřeby a schopnosti

KOMPETENCE K UČENÍ

- **naplánuje a zorganizuje si dílčí kroky k dosažení vytyčeného cíle**
 - v bodech si připraví postup vedoucí k dosažení úkolů
 - je schopen vytvořit si osnovu
 - předem se seznámí s možnostmi dosažení cílů
- **rozliší slovně i graficky důležité od méně důležitého**
 - přiměřeně věku zvládne udělat výpisky, výtah z textu
 - vhodně graficky zdůrazní nejdůležitější informace (podtržením, barevně,...)
 - vybere nejdůležitější informace z mluveného projevu
 - vlastními slovy shrne nejdůležitější informace
- **seznámí se s užívanými znaky, termíny a symboly**
 - postupně se seznamuje s běžně užívanými znaky, termíny a symboly v jednotlivých předmětech
- **vhodně je aplikuje v praxi**
 - dokáže je využít v úlohách a v praxi
- **komplexně pohlíží na problém**
 - vytváří si komplexní pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy
- **uvědomuje si věci v širších souvislostech**
 - pokouší se dát získané informace do souvislostí s ostatními obory
 - používá dříve naučenou látku (pojmy, pravidla) při zpracování nového učiva
- **učí se vyjadřovat hypotézy týkající se probírané látky**
 - řeší problémy a plánuje samostatnou práci sobě i pro skupinu
 - vyslovuje hypotézy o podstatě jevů či jejich průběhu
- **ověřuje pravdivost hypotéz**
 - na základě získaných informací dokazuje pravdivost hypotéz
- **závěry své práce dokáže formulovat a vhodně je použít v praxi**
 - snaží se formulovat závěry své práce
 - podá o ní zprávu (protokol, referát, seminární práce,...)
- **vyhledává v různých pramenech potřebné informace**
 - najde potřebné informace v různých informačních zdrojích (internet, encyklopedie, výukové programy, odborné časopisy, učebnice,...)
- **využívá je efektivně v další práci**
 - dokáže uplatnit získané informace v další činnosti
 - porovnává vhodnost použití informací z různých zdrojů
- **vyhledané informace třídí dle důležitosti a je schopen je logicky propojit**
 - samostatně nebo ve spolupráci s ostatními spolužáky dokáže informace roztrždit a seřadit podle důležitosti a využitelnosti
 - vytvoří z nich souvislý text
- **uvědomuje si použitelnost získaných informace v praktickém životě**
 - zamýšlí se nad možností využití získaných informací v praxi
- **využívá získané poznatky**
 - snaží se závěry své práce využít v praxi
- **pokouší se motivovat sám sebe k dalšímu vzdělávání**
 - zhodnotí význam dalšího vzdělávání pro svůj vlastní rozvoj
 - pokusí se stanovit si svůj cíl
- **využívá závěry své práce v praxi**
 - teorii aplikuje v praktických úlohách (pokusech)
 - porovnává souvislosti výsledků své školní práce v různých oblastech

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- **osvojuje si zásady diskuse**
 - učí se zásadám, které je nutno dodržovat při diskusi
- **snaží se obhájit svůj názor na základě vhodných argumentů**
 - svými názory a argumenty ovlivňuje pozitivně průběh diskuse
 - pokouší se své názory zdůvodnit
- **je schopen naslouchat a porozumět druhým**
 - dokáže vyslechnout ostatní
 - je schopen empatie
- **adekvátně reaguje**
 - jeho reakce na projevy ostatních jsou adekvátní a přiměřené věku
- **pokouší se logicky formulovat a vyjádřit své myšlenky**
 - řadí a vyjadřuje své myšlenky, ústně i písemně
- **snaží se o výstižný, kultivovaný a souvislý projev**
 - volí vhodné výrazy
 - snaží se souvisle a kultivovaně vyjadřovat
- **pracuje s internetem**
 - zvládá práci s internetem
- **získané informace z různých zdrojů užívá ke komunikaci s okolním světem**
 - na základě získaných informací komunikuje s okolím
- **orientuje se v různých informačních zdrojích**
 - vyhledává informace z různých zdrojů
 - používá i nové zdroje informací a učí se s nimi pracovat
- **vhodně reaguje na různé komunikační prostředky**
 - vnímá běžně užívaná gesta a signály
 - adekvátně na ně reaguje
- **komunikační prostředky využívá ke svému dalšímu rozvoji**
 - svůj osobnostní růst podporuje využíváním různých komunikačních prostředků

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- **orientuje se v základních ekologických a environmentálních problémech**
 - uvědomuje si současné ekologické a environmentální problémy a důležitost jejich řešení
- **přispívá k ochraně životního prostředí**
 - chrání životní prostředí
- **adekvátně reaguje na danou situaci**
 - přiměřeně věku vhodně posoudí danou situaci
- **je schopen podle svých možností poskytnout pomoc**
 - v rámci svých možností se pokusí pomoci
- **zodpovědně řeší krizové situace**
 - navrhne řešení krizové situace
 - zná důležitá telefonní čísla
 - přiměřeně věku zvládá krizové situace
 - podle svých možností poskytne první pomoc
- **aktivně se zúčastňuje kulturních akcí**
 - zapojuje se do společenského života
 - účastní se různých kulturních akcí odpovídajícím jeho věku
- **aktivně se zapojuje do sportovních akcí**
 - zapojuje se do sportovního života
 - účastní se různých sportovních akcí odpovídajícím jeho věku

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, TOPOGRAFIE A KARTOGRAFIE	
výstupy	učivo
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů <u>Školní výstupy</u> Žák: - orientuje se v mapě - dokáže pracovat s grafy, tabulkami a jinými informačními zdroji a získávat z nich informace používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii <u>Školní výstupy</u> Žák: - orientuje se v základních geografických, topografických a kartografických pojmech	Základní geografické pojmy, práce se zeměpisnými pomůckami Práce s globusem a různými druhy map Zeměpisná síť Časová pásma Krajina a její složky
pokrytí průřezových témat	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Vnímání autora mediálních sdělení, Práce v realizačním týmu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí	
přesahy	
Do: D (6. ročník): Úvod do dějepisu	
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ	
výstupy	učivo
prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů <u>Školní výstupy</u> Žák: - popíše tvar a stavbu Země - posoudí důsledky pohybů Země pro život lidí a organismů	Vesmír a planeta Země Tvorba krajiny Vnitřní a vnější geologické děje (zemětřesení, sopečná činnost, zvětrávání aj.)

- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu <u>Školní výstupy</u> Žák: - vyjmenuje hlavní složky krajinné sféry - rozezná způsoby tvorby krajiny - popíše základní tvary zemského povrchu (pohoří, nížiny atd.) - porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost <u>Školní výstupy</u> Žák: - uvědomuje si možnosti vzniku různých geologických dějů - je schopen posoudit pozitivní i negativní vliv geologických dějů na přírodu a lidskou společnost	
pokrytí průřezových témat	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Práce v realizačním týmu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí	
přesahy	
Do: F (9. ročník): Vesmír, P (9. ročník): Neživá příroda Z: VL (5. ročník): Místo, kde žijeme, PŘV (5. ročník): Rozmanitost přírody, F (7. ročník): Kapaliny a plyny, F (7. ročník): Světelné jevy, Ch (8. ročník): Voda a vzduch, F (9. ročník): Vesmír, F (9. ročník): Teplo	
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	
výstupy	učivo
porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny <u>Školní výstupy</u> Žák: - uvede typy krajiny, doloží je na příkladech - uvědomí si funkci krajiny, zejména pro životní prostředí	Krajina – typy, funkce Podnebné pásy – znaky, výskyt Ohrožení životního prostředí Důsledky přírodních katastrofických jevů – sopečná činnost, zemětřesení, tsunami, tornáda aj.

- uvědomí si nebezpečí dopadu přírodních jevů na některé světové regiony - ukáže na mapě světa nejvíce ohrožené oblasti světových regionů • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) <u>Školní výstupy</u> Žák: - vyjmenuje jednotlivé podnebné pásy a vysvětlí rozdíly mezi nimi - uvědomí si ohrožení některých ekosystémů - pokusí se charakterizovat hlavní ekosystémy světadílů - vyhledá v informačních zdrojích konkrétní příklady • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí <u>Školní výstupy</u> Žák: - na příkladech ukáže nebezpečí pro přírodu i člověka způsobené přírodními jevy a jejich dopad na změnu krajiny	
pokrytí průřezových témat	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Práce v realizačním týmu ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí	
přesahy	
Do: Ch (9. ročník): Chemie ve společnosti, P (9. ročník): Základy ekologie, Z (6. ročník): Životní prostředí, Z (7. ročník): Životní prostředí, Z (8. ročník): Životní prostředí Z (9. ročník): Životní prostředí Z: VL (5. ročník): Místo, kde žijeme, Z (6. ročník): Životní prostředí, Ch (8. ročník): Voda a vzduch	
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE	
výstupy	učivo
• ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu <u>Školní výstupy</u> Žák: - vysvětlí pojmy výškopis, polohopis, kóta, nadmořská výška, vrstevnice	Výškopis a polohopis Mapy středního měřítka Práce s mapou a kompasem Orientace v terénu – vycházky

- orientuje se v turistické mapě • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny <u>Školní výstupy</u> Žák: - používá kompas a určí světové strany - vypočítá vzdálenosti podle měřítka mapy • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech <u>Školní výstupy</u> Žák: - dodržuje zásady bezpečnosti pohybu v přírodě - zhodnotí nebezpečí, které by mu hrozilo - dokáže poskytnout první pomoc - dodržuje zásady bezpečného chování při mimořádných událostech	
pokrytí průřezových témat	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	
přesahy	
Do: M (7. ročník): Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, D (6. ročník): Úvod do dějepisu TV (7. ročník): Turistika a pobyt v přírodě	

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- **snaží se o pochopení problému ve škole i mimo ni**
 - snaží se svými slovy vystihnout problém a definovat ho
 - pokouší se pochopit podstatu problému
- **uvědomí si problém**
 - je schopen rozpoznat problémovou situaci
 - rozliší závažnost problému
- **učí se kritickému myšlení**
 - snaží se zvládnout kritické myšlení
- **o svých rozhodnutích přemýšlí a je schopen je obhájit**
 - zamýšlí se nad svými rozhodnutími a dokáže si je obhájit před druhými
- **vzhledem ke svému věku je schopen z dostupných zdrojů získat potřebné informace**
 - přiměřeně svému věku a schopnostem dokáže najít potřebné informace
 - využívá pomoci zkušenějších
- **dokáže využít již dříve nabyté zkušenosti**
 - čerpá ze svých zkušeností

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- **aktivně se zapojuje do práce ve skupině**
 - zastává zodpovědně svoji roli ve skupině
- **podílí se na vytváření pravidel skupinové práce**
 - uvědomuje si důležitost dodržování určitých pravidel ve skupině
 - postupně sestavuje pravidla pro společnou činnost a zároveň je schopen je i respektovat
- **uplatňuje své poznatky k dosažení co nejlepšího výsledku společné práce**
 - aktivně napomáhá k vytváření co nejlepších výsledků týmové práce
- **navozuje příjemnou atmosféru v kolektivu**
 - svým jednáním a chováním se snaží vytvářet přátelskou atmosféru
- **dodržuje zásady slušného chování v mezilidských vztazích**
 - udržuje pracovní atmosféru ve skupině a uplatňuje v ní zásady slušného chování
- **je schopen poskytnout pomoc a požádat o ni**
 - v případě potřeby pomůže nebo je schopen o pomoc požádat
- **zapojuje se do diskuse**
 - účastní se diskuse
- **učí se spolupracovat**
 - uvědomuje si pozitiva spolupráce
- **respektuje názory ostatních a čerpá z nich poučení**
 - vnímá názory druhých a snaží se je použít pro vlastní sebezdokonalování

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- **je schopen využít předchozích znalostí a zkušeností**
 - získané znalosti, zkušenosti a dovednosti se snaží uplatnit v běžném životě
- **zodpovědně se rozhoduje o svém dalším profesním zaměření**
 - zodpovědně přemýšlí o své profesní budoucnosti
 - je schopen se orientovat v nabídce na trhu práce
 - dává do souvislostí své potřeby a schopnosti

KOMPETENCE K UČENÍ

- **naplánuje a zorganizuje si dílčí kroky k dosažení vytyčeného cíle**
 - v bodech si připraví postup vedoucí k dosažení úkolů
 - je schopen vytvořit si osnovu
 - předem se seznámí s možnostmi dosažení cílů
- **rozliší slovně i graficky důležité od méně důležitého**
 - přiměřeně věku zvládne udělat výpisky, výtah z textu
 - vhodně graficky zdůrazní nejdůležitější informace (podtržením, barevně,...)
 - vybere nejdůležitější informace z mluveného projevu
 - vlastními slovy shrne nejdůležitější informace
- **seznámí se s užívanými znaky, termíny a symboly**
 - postupně se seznamuje s běžně užívanými znaky, termíny a symboly v jednotlivých předmětech
- **vhodně je aplikuje v praxi**
 - dokáže je využít v úlohách a v praxi
- **komplexně pohlíží na problém**
 - vytváří si komplexní pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy
- **uvědomuje si věci v širších souvislostech**
 - pokouší se dát získané informace do souvislostí s ostatními obory
 - používá dříve naučenou látku (pojmy, pravidla) při zpracování nového učiva
- **učí se vyjadřovat hypotézy týkající se probírané látky**
 - řeší problémy a plánuje samostatnou práci sobě i pro skupinu
 - vyslovuje hypotézy o podstatě jevů či jejich průběhu
- **ověřuje pravdivost hypotéz**
 - na základě získaných informací dokazuje pravdivost hypotéz
- **závěry své práce dokáže formulovat a vhodně je použít v praxi**
 - snaží se formulovat závěry své práce
 - podá o ní zprávu (protokol, referát, seminární práce,...)
- **vyhledává v různých pramenech potřebné informace**
 - najde potřebné informace v různých informačních zdrojích (internet, encyklopedie, výukové programy, odborné časopisy, učebnice,...)
- **využívá je efektivně v další práci**
 - dokáže uplatnit získané informace v další činnosti
 - porovnává vhodnost použití informací z různých zdrojů
- **vyhledané informace třídí dle důležitosti a je schopen je logicky propojit**
 - samostatně nebo ve spolupráci s ostatními spolužáky dokáže informace roztrždit a seřadit podle důležitosti a využitelnosti
 - vytvoří z nich souvislý text
- **uvědomuje si použitelnost získaných informace v praktickém životě**
 - zamýšlí se nad možností využití získaných informací v praxi
- **využívá získané poznatky**
 - snaží se závěry své práce využít v praxi
- **pokouší se motivovat sám sebe k dalšímu vzdělávání**
 - zhodnotí význam dalšího vzdělávání pro svůj vlastní rozvoj
 - pokusí se stanovit si svůj cíl
- **využívá závěry své práce v praxi**
 - teorii aplikuje v praktických úlohách (pokusech)
 - porovnává souvislosti výsledků své školní práce v různých oblastech

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- **osvojuje si zásady diskuse**
 - učí se zásadám, které je nutno dodržovat při diskusi
- **snaží se obhájit svůj názor na základě vhodných argumentů**
 - svými názory a argumenty ovlivňuje pozitivně průběh diskuse
 - pokouší se své názory zdůvodnit
- **je schopen naslouchat a porozumět druhým**
 - dokáže vyslechnout ostatní
 - je schopen empatie
- **adekvátně reaguje**
 - jeho reakce na projevy ostatních jsou adekvátní a přiměřené věku
- **pokouší se logicky formulovat a vyjádřit své myšlenky**
 - řadí a vyjadřuje své myšlenky, ústně i písemně
- **snaží se o výstižný, kultivovaný a souvislý projev**
 - volí vhodné výrazy
 - snaží se souvisle a kultivovaně vyjadřovat
- **pracuje s internetem**
 - zvládá práci s internetem
- **získané informace z různých zdrojů užívá ke komunikaci s okolním světem**
 - na základě získaných informací komunikuje s okolím
- **orientuje se v různých informačních zdrojích**
 - vyhledává informace z různých zdrojů
 - používá i nové zdroje informací a učí se s nimi pracovat
- **vhodně reaguje na různé komunikační prostředky**
 - vnímá běžně užívaná gesta a signály
 - adekvátně na ně reaguje
- **komunikační prostředky využívá ke svému dalšímu rozvoji**
 - svůj osobnostní růst podporuje využíváním různých komunikačních prostředků

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- **orientuje se v základních ekologických a environmentálních problémech**
 - uvědomuje si současné ekologické a environmentální problémy a důležitost jejich řešení
- **přispívá k ochraně životního prostředí**
 - chrání životní prostředí
- **adekvátně reaguje na danou situaci**
 - přiměřeně věku vhodně posoudí danou situaci
- **je schopen podle svých možností poskytnout pomoc**
 - v rámci svých možností se pokusí pomoci
- **zodpovědně řeší krizové situace**
 - navrhne řešení krizové situace
 - zná důležitá telefonní čísla
 - přiměřeně věku zvládá krizové situace
 - podle svých možností poskytne první pomoc
- **aktivně se zúčastňuje kulturních akcí**
 - zapojuje se do společenského života
 - účastní se různých kulturních akcí odpovídajícím jeho věku
- **aktivně se zapojuje do sportovních akcí**
 - zapojuje se do sportovního života
 - účastní se různých sportovních akcí odpovídajícím jeho věku

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	
výstupy	učivo
• porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajině sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin <u>Školní výstupy</u> Žák: - uvědomí si nebezpečí dopadu přírodních jevů na některé světové regiony - ukáže na mapě světa nejvíce ohrožené oblasti světových regionů • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) <u>Školní výstupy</u> Žák: - pokusí se charakterizovat hlavní ekosystémy světadílů - vyhledá v informačních zdrojích konkrétní příklady • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí <u>Školní výstupy</u> Žák: - na příkladech ukáže nebezpečí pro přírodu i člověka způsobené přírodními jevy a jejich dopad na změnu krajiny	Ekosystémy v jednotlivých světadílech Vliv přírodních jevů na změnu krajiny ve vybraných světových lokalitách Důsledky přírodních katastrofických jevů (sopečná činnost, zemětřesení, tsunami, tornáda aj.) v jednotlivých světadílech
pokrytí průřezových témat	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Vnímání autora mediálních sdělení, Práce v realizačním týmu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí	
přesahy	
Do: P (9. ročník): Základy ekologie, Z (8. ročník): Životní prostředí, Z (9. ročník): Životní prostředí Z: Z (6. ročník): Životní prostředí, P (9. ročník): Základy ekologie	

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE	
výstupy	učivo
uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech <u>Školní výstupy</u> Žák: - dodržuje zásady bezpečnosti pohybu v přírodě - zhodnotí nebezpečí, které by mu hrozilo - dokáže poskytnout první pomoc - dodržuje zásady bezpečného chování při mimořádných událostech	Vycházky Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - branný den
pokrytí průřezových témat	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA	
Rozvoj schopností poznávání	
přesahy	
Do: M (7. ročník): Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, TV (7. ročník): Turistika a pobyt v přírodě	
REGIONY SVĚTA	
výstupy	učivo
lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny <u>Školní výstupy</u> Žák: - lokalizuje na mapách světadíly a srovnává jejich polohu s využitím atlasu - porovná postavení světadílů z různých hledisek - orientuje se ve vodstvu a s tím souvisejících pojmech zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich <u>Školní výstupy</u> Žák: - dokáže na základě získaných informací z různých zdrojů posoudit změny životního prostředí v jednotlivých světadílech	Podrobnější seznámení se světadíly (mimo Evropy) a oceány – poloha, rozloha, členitost, povrch, nerostné bohatství, podnebí, vegetace, Asie, Austrálie, Arktida, Amerika a vybrané oceány

- uvědomí si příčiny změn a důležitost ochrany životního prostředí v jednotlivých částech světa • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států <u>Školní výstupy</u> Žák: - uvědomuje si základní rozdíly mezi jednotlivými světadíly vzhledem k poloze a rozloze, přírodním, společenským, politickým a hospodářským podmínkám - orientuje v mapě	
pokrytí průřezových témat	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Práce v realizačním týmu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání, Kooperace a kompetice ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí	
přesahy	
Do: D (7. ročník): Zámorské objevy, Z (8. ročník): Regiony světa Z: Z (7. ročník): Společenské a hospodářské prostředí	
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ	
výstupy	učivo
• posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace <u>Školní výstupy</u> Žák: - vyhledává aktuální informace o stavu počtu obyvatel, pohybu obyvatel v rámci kontinentu - uvědomí si problematiku přistěhovalectví ve vybraných světových zemích a potřebnost jejího řešení - uvede konkrétní příklady z tisku • posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	Austrálie, Asie, Amerika, Afrika – obyvatelstvo, hospodářství Jednotlivé regiony světadílů a jejich význam Základní údaje o minulosti vývoje ve vybraných regionech světa

<u>Školní výstupy</u> Žák:- posoudí rozložení obyvatelstva v jednotlivých světových regionech v souvislosti s přírodními podmínkami - uvede hlavní města vybraných států světa - shrne základní znaky velkoměst • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit <u>Školní výstupy</u> Žák:- na mapě světa ukáže hlavní hospodářské oblasti - uvede s pomocí mapy nejdůležitější surovinové a energetické zdroje ve světě • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků <u>Školní výstupy</u> Žák:- srovná vybrané státy světa a uvede shody a rozdíly mezi nimi • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech <u>Školní výstupy</u> Žák:- ukáže na mapě světa hlavní ohniska politických problémů - vysvětlí na základě získaných informací geopolitické změny, které nastaly ve vybraných lokalitách	
pokrytí průřezových témat	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Práce v realizačním týmu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání, Kooperace a kompetice VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí	

přesahy
Do: Z (7. ročník): Regiony světa, Z (8. ročník): Společenské a hospodářské prostředí

8. ROČNÍK - DOTACE: 2 (1+1), POVINNÝ

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- **snaží se o pochopení problému ve škole i mimo ni**
 - snaží se svými slovy vystihnout problém a definovat ho
 - pokouší se pochopit podstatu problému
- **uvědomí si problém**
 - je schopen rozpoznat problémovou situaci
 - rozliší závažnost problému
- **učí se kritickému myšlení**
 - snaží se zvládnout kritické myšlení
- **o svých rozhodnutích přemýšlí a je schopen je obhájit**
 - zamýšlí se nad svými rozhodnutími a dokáže si je obhájit před druhými
- **vzhledem ke svému věku je schopen z dostupných zdrojů získat potřebné informace**
 - přiměřeně svému věku a schopnostem dokáže najít potřebné informace
 - využívá pomoci zkušenějších
- **dokáže využít již dříve nabyté zkušenosti**
 - čerpá ze svých zkušeností

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- **aktivně se zapojuje do práce ve skupině**
 - zastává zodpovědně svoji roli ve skupině
- **podílí se na vytváření pravidel skupinové práce**
 - uvědomuje si důležitost dodržování určitých pravidel ve skupině
 - postupně sestavuje pravidla pro společnou činnost a zároveň je schopen je i respektovat
- **uplatňuje své poznatky k dosažení co nejlepšího výsledku společné práce**
 - aktivně napomáhá k vytváření co nejlepších výsledků týmové práce
- **navozuje příjemnou atmosféru v kolektivu**
 - svým jednáním a chováním se snaží vytvářet přátelskou atmosféru
- **dodržuje zásady slušného chování v mezilidských vztazích**
 - udržuje pracovní atmosféru ve skupině a uplatňuje v ní zásady slušného chování
- **je schopen poskytnout pomoc a požádat o ni**
 - v případě potřeby pomůže nebo je schopen o pomoc požádat
- **zapojuje se do diskuse**
 - účastní se diskuse
- **učí se spolupracovat**
 - uvědomuje si pozitiva spolupráce
- **respektuje názory ostatních a čerpá z nich poučení**
 - vnímá názory druhých a snaží se je použít pro vlastní sebezdokonalování

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- **je schopen využít předchozích znalostí a zkušeností**
 - získané znalosti, zkušenosti a dovednosti se snaží uplatnit v běžném životě
- **zodpovědně se rozhoduje o svém dalším profesním zaměření**
 - zodpovědně přemýšlí o své profesní budoucnosti
 - je schopen se orientovat v nabídce na trhu práce
 - dává do souvislostí své potřeby a schopnosti

KOMPETENCE K UČENÍ

- **naplánuje a zorganizuje si dílčí kroky k dosažení vytyčeného cíle**
 - v bodech si připraví postup vedoucí k dosažení úkolů
 - je schopen vytvořit si osnovu
 - předem se seznámí s možnostmi dosažení cílů
- **rozliší slovně i graficky důležité od méně důležitého**
 - přiměřeně věku zvládne udělat výpisky, výtah z textu
 - vhodně graficky zdůrazní nejdůležitější informace (podtržením, barevně,...)
 - vybere nejdůležitější informace z mluveného projevu
 - vlastními slovy shrne nejdůležitější informace
- **seznámí se s užívanými znaky, termíny a symboly**
 - postupně se seznamuje s běžně užívanými znaky, termíny a symboly v jednotlivých předmětech
- **vhodně je aplikuje v praxi**
 - dokáže je využít v úlohách a v praxi
- **komplexně pohlíží na problém**
 - vytváří si komplexní pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy
- **uvědomuje si věci v širších souvislostech**
 - pokouší se dát získané informace do souvislostí s ostatními obory
 - používá dříve naučenou látku (pojmy, pravidla) při zpracování nového učiva
- **učí se vyjadřovat hypotézy týkající se probírané látky**
 - řeší problémy a plánuje samostatnou práci sobě i pro skupinu
 - vyslovuje hypotézy o podstatě jevů či jejich průběhu
- **ověřuje pravdivost hypotéz**
 - na základě získaných informací dokazuje pravdivost hypotéz
- **závěry své práce dokáže formulovat a vhodně je použít v praxi**
 - snaží se formulovat závěry své práce
 - podá o ní zprávu (protokol, referát, seminární práce,...)
- **vyhledává v různých pramenech potřebné informace**
 - najde potřebné informace v různých informačních zdrojích (internet, encyklopedie, výukové programy, odborné časopisy, učebnice,...)
- **využívá je efektivně v další práci**
 - dokáže uplatnit získané informace v další činnosti
 - porovnává vhodnost použití informací z různých zdrojů
- **vyhledané informace třídí dle důležitosti a je schopen je logicky propojit**
 - samostatně nebo ve spolupráci s ostatními spolužáky dokáže informace roztrždit a seřadit podle důležitosti a využitelnosti
 - vytvoří z nich souvislý text
- **uvědomuje si použitelnost získaných informace v praktickém životě**
 - zamýšlí se nad možností využití získaných informací v praxi
- **využívá získané poznatky**
 - snaží se závěry své práce využít v praxi
- **pokouší se motivovat sám sebe k dalšímu vzdělávání**
 - zhodnotí význam dalšího vzdělávání pro svůj vlastní rozvoj
 - pokusí se stanovit si svůj cíl
- **využívá závěry své práce v praxi**
 - teorii aplikuje v praktických úlohách (pokusech)
 - porovnává souvislosti výsledků své školní práce v různých oblastech

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- **osvojuje si zásady diskuse**
 - učí se zásadám, které je nutno dodržovat při diskusi
- **snaží se obhájit svůj názor na základě vhodných argumentů**
 - svými názory a argumenty ovlivňuje pozitivně průběh diskuse
 - pokouší se své názory zdůvodnit
- **je schopen naslouchat a porozumět druhým**
 - dokáže vyslechnout ostatní
 - je schopen empatie
- **adekvátně reaguje**
 - jeho reakce na projevy ostatních jsou adekvátní a přiměřené věku
- **pokouší se logicky formulovat a vyjádřit své myšlenky**
 - řadí a vyjadřuje své myšlenky, ústně i písemně
- **snaží se o výstižný, kultivovaný a souvislý projev**
 - volí vhodné výrazy
 - snaží se souvisle a kultivovaně vyjadřovat
- **pracuje s internetem**
 - zvládá práci s internetem
- **získané informace z různých zdrojů užívá ke komunikaci s okolním světem**
 - na základě získaných informací komunikuje s okolím
- **orientuje se v různých informačních zdrojích**
 - vyhledává informace z různých zdrojů
 - používá i nové zdroje informací a učí se s nimi pracovat
- **vhodně reaguje na různé komunikační prostředky**
 - vnímá běžně užívaná gesta a signály
 - adekvátně na ně reaguje
- **komunikační prostředky využívá ke svému dalšímu rozvoji**
 - svůj osobnostní růst podporuje využíváním různých komunikačních prostředků

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- **orientuje se v základních ekologických a environmentálních problémech**
 - uvědomuje si současné ekologické a environmentální problémy a důležitost jejich řešení
- **přispívá k ochraně životního prostředí**
 - chrání životní prostředí
- **adekvátně reaguje na danou situaci**
 - přiměřeně věku vhodně posoudí danou situaci
- **je schopen podle svých možností poskytnout pomoc**
 - v rámci svých možností se pokusí pomoci
- **zodpovědně řeší krizové situace**
 - navrhne řešení krizové situace
 - zná důležitá telefonní čísla
 - přiměřeně věku zvládá krizové situace
 - podle svých možností poskytne první pomoc
- **aktivně se zúčastňuje kulturních akcí**
 - zapojuje se do společenského života
 - účastní se různých kulturních akcí odpovídajícím jeho věku
- **aktivně se zapojuje do sportovních akcí**
 - zapojuje se do sportovního života
 - účastní se různých sportovních akcí odpovídajícím jeho věku

REGIONY SVĚTA	
výstupy	učivo
lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny <u>Školní výstupy</u> Žák: - lokalizuje na mapách světadíly a srovnává jejich polohu s využitím atlasu - porovná postavení světadílů z různých hledisek - orientuje se ve vodstvu a s tím souvisejících pojmech porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států <u>Školní výstupy</u> Žák: - uvědomuje si základní rozdíly mezi jednotlivými světadíly vzhledem k poloze a rozloze, přírodním, společenským, politickým a hospodářským podmínkám - orientuje v mapě zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich <u>Školní výstupy</u> Žák: - dokáže na základě získaných informací z různých zdrojů posoudit změny životního prostředí v Evropě - uvědomí si příčiny změn a důležitost ochrany životního prostředí	Seznámení se světadíly a oceány – poloha, rozloha, vodstvo, změny v životním prostředí Evropa – základní údaje (poloha, rozloha) Evropa - vodstvo, podnebí, rostlinstvo a živočišstvo
pokrytí průřezových témat	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Práce v realizačním týmu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání, Kooperace a kompetice VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA	

Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí	
přesahy	
Do: Z (9. ročník): Regiony světa Z: Z (7. ročník): Regiony světa, Z (8. ročník): Společenské a hospodářské prostředí Z (8. ročník): Česká republika, NJ (8. ročník): Četba a práce s autentickým materiálem Z (9. ročník): Regiony světa, Ch (9. ročník): Redoxní reakce	
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ	
výstupy	učivo
posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace <u>Školní výstupy</u> Žák: - vyhledává aktuální informace o stavu počtu obyvatel, pohybu obyvatel v rámci Evropy - uvědomí si problematiku přistěhovalectví v evropských zemích a potřebnost jejího řešení - uvede konkrétní příklady z tisku posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel <u>Školní výstupy</u> Žák: - posoudí rozložení obyvatelstva v jednotlivých evropských regionech v souvislosti s přírodními podmínkami - uvede hlavní města evropských států - shrne základní znaky velkoměst zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje <u>Školní výstupy</u> Žák: - na mapě Evropy ukáže hlavní hospodářské oblasti - uvede s pomocí mapy nejdůležitější surovinové a energetické zdroje v Evropě porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit <u>Školní výstupy</u> Žák: - na mapě Evropy ukáže hlavní hospodářské oblasti	Evropa – obyvatelstvo, hospodářství Jednotlivé evropské regiony a jejich význam, základní údaje, současná situace Politická situace v Evropě – minulost a současnost Ekonomická a vojenská seskupení v Evropě

- uveďte s pomocí mapy nejdůležitější surovinové a energetické zdroje v Evropě • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků <u>Školní výstupy</u> Žák: - srovná státy Evropy a uvede shody a rozdíly mezi nimi - pokusí se popsat proces integrace států do Evropské unie • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech Žák: - ukáže na mapě Evropy hlavní ohniska politických problémů - vysvětlí na základě získaných informací geopolitické změny, které nastaly po roce 1945 a po roce 1989	
pokrytí průřezových témat	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Práce v realizačním týmu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání, Kooperace a kompetice VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí	
přesahy	
Do: OV (9. ročník): Mezinárodní vztahy, globální svět, Z (8. ročník): Regiony světa Z (9. ročník): Společenské a hospodářské prostředí Z: Z (7. ročník): Společenské a hospodářské prostředí, OV (8. ročník): Stát a právo Z (9. ročník): Společenské a hospodářské prostředí, Ch (9. ročník): Energie, P (9. ročník): Neživá příroda, OV (9. ročník): Mezinárodní vztahy, globální svět	
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	
výstupy	učivo
• porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajině sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	Vliv přírodních jevů na změnu krajiny v Evropě Ekosystémy v jednotlivých oblastech Evropy Důsledky přírodních katastrofických jevů (sopečná činnost, zemětřesení, tornáda aj.) v Evropě

<u>Školní výstupy</u> Žák: - uvědomí si nebezpečí dopadu přírodních jevů na některé evropské regiony - ukáže na mapě Evropy nejvíce ohrožené oblasti - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) <u>Školní výstupy</u> Žák : - pokusí se charakterizovat hlavní ekosystémy Evropy - vyhledá v informačních zdrojích konkrétní příklady • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí <u>Školní výstupy</u> Žák: - na příkladech ukáže nebezpečí pro přírodu i člověka způsobené přírodními jevy, zejména povodněmi a větrnými bouřemi	
pokrytí průřezových témat	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Práce v realizačním týmu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí	
přesahy	
Do: P (9. ročník): Základy ekologie, P (9. ročník): Neživá příroda, Z (9. ročník): Životní prostředí Z: Z (6. ročník): Životní prostředí, Z (7. ročník): Životní prostředí, Ch (9. ročník): Chemie ve společnosti, P (9. ročník): Základy ekologie	
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE	
výstupy	učivo
• uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech <u>Školní výstupy</u> Žák: -zhodnotí nebezpečí, které by mu hrozilo	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života

- dokáže poskytnout první pomoc - dodržuje zásady bezpečného chování při mimořádných událostech	
pokrytí průřezových témat	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA	
Rozvoj schopností poznávání	
přesahy	
Do: TV (8. ročník): Turistika a pobyt v přírodě	

9. ROČNÍK - DOTACE: 2 (1+1), POVINNÝ

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- **snaží se o pochopení problému ve škole i mimo ni**
 - snaží se svými slovy vystihnout problém a definovat ho
 - pokouší se pochopit podstatu problému
- **uvědomí si problém**
 - je schopen rozpoznat problémovou situaci
 - rozliší závažnost problému
- **učí se kritickému myšlení**
 - snaží se zvládnout kritické myšlení
- **o svých rozhodnutích přemýšlí a je schopen je obhájit**
 - zamýšlí se nad svými rozhodnutími a dokáže si je obhájit před druhými
- **vzhledem ke svému věku je schopen z dostupných zdrojů získat potřebné informace**
 - přiměřeně svému věku a schopnostem dokáže najít potřebné informace
 - využívá pomoci zkušenějších
- **dokáže využít již dříve nabyté zkušenosti**
 - čerpá ze svých zkušeností

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- **aktivně se zapojuje do práce ve skupině**
 - zastává zodpovědně svoji roli ve skupině
- **podílí se na vytváření pravidel skupinové práce**
 - uvědomuje si důležitost dodržování určitých pravidel ve skupině
 - postupně sestavuje pravidla pro společnou činnost a zároveň je schopen je i respektovat
- **uplatňuje své poznatky k dosažení co nejlepšího výsledku společné práce**
 - aktivně napomáhá k vytváření co nejlepších výsledků týmové práce
- **navozuje příjemnou atmosféru v kolektivu**
 - svým jednáním a chováním se snaží vytvářet přátelskou atmosféru
- **dodržuje zásady slušného chování v mezilidských vztazích**
 - udržuje pracovní atmosféru ve skupině a uplatňuje v ní zásady slušného chování
- **je schopen poskytnout pomoc a požádat o ni**
 - v případě potřeby pomůže nebo je schopen o pomoc požádat
- **zapojuje se do diskuse**
 - účastní se diskuse
- **učí se spolupracovat**
 - uvědomuje si pozitiva spolupráce
- **respektuje názory ostatních a čerpá z nich poučení**
 - vnímá názory druhých a snaží se je použít pro vlastní sebezdokonalování

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- **je schopen využít předchozích znalostí a zkušeností**
 - získané znalosti, zkušenosti a dovednosti se snaží uplatnit v běžném životě
- **zodpovědně se rozhoduje o svém dalším profesním zaměření**
 - zodpovědně přemýšlí o své profesní budoucnosti
 - je schopen se orientovat v nabídce na trhu práce
 - dává do souvislostí své potřeby a schopnosti

KOMPETENCE K UČENÍ

- **naplánuje a zorganizuje si dílčí kroky k dosažení vytyčeného cíle**
 - v bodech si připraví postup vedoucí k dosažení úkolů
 - je schopen vytvořit si osnovu
 - předem se seznámí s možnostmi dosažení cílů
- **rozliší slovně i graficky důležité od méně důležitého**
 - přiměřeně věku zvládne udělat výpisky, výtah z textu
 - vhodně graficky zdůrazní nejdůležitější informace (podtržením, barevně,...)
 - vybere nejdůležitější informace z mluveného projevu
 - vlastními slovy shrne nejdůležitější informace
- **seznámí se s užívanými znaky, termíny a symboly**
 - postupně se seznamuje s běžně užívanými znaky, termíny a symboly v jednotlivých předmětech
- **vhodně je aplikuje v praxi**
 - dokáže je využít v úlohách a v praxi
- **komplexně pohlíží na problém**
 - vytváří si komplexní pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy
- **uvědomuje si věci v širších souvislostech**
 - pokouší se dát získané informace do souvislostí s ostatními obory
 - používá dříve naučenou látku (pojmy, pravidla) při zpracování nového učiva
- **učí se vyjadřovat hypotézy týkající se probírané látky**
 - řeší problémy a plánuje samostatnou práci sobě i pro skupinu
 - vyslovuje hypotézy o podstatě jevů či jejich průběhu
- **ověřuje pravdivost hypotéz**
 - na základě získaných informací dokazuje pravdivost hypotéz
- **závěry své práce dokáže formulovat a vhodně je použít v praxi**
 - snaží se formulovat závěry své práce
 - podá o ní zprávu (protokol, referát, seminární práce,...)
- **vyhledává v různých pramenech potřebné informace**
 - najde potřebné informace v různých informačních zdrojích (internet, encyklopedie, výukové programy, odborné časopisy, učebnice,...)
- **využívá je efektivně v další práci**
 - dokáže uplatnit získané informace v další činnosti
 - porovnává vhodnost použití informací z různých zdrojů
- **vyhledané informace třídí dle důležitosti a je schopen je logicky propojit**
 - samostatně nebo ve spolupráci s ostatními spolužáky dokáže informace roztrždit a seřadit podle důležitosti a využitelnosti
 - vytvoří z nich souvislý text
- **uvědomuje si použitelnost získaných informace v praktickém životě**
 - zamýšlí se nad možností využití získaných informací v praxi
- **využívá získané poznatky**
 - snaží se závěry své práce využít v praxi
- **pokouší se motivovat sám sebe k dalšímu vzdělávání**
 - zhodnotí význam dalšího vzdělávání pro svůj vlastní rozvoj
 - pokusí se stanovit si svůj cíl
- **využívá závěry své práce v praxi**
 - teorii aplikuje v praktických úlohách (pokusech)
 - porovnává souvislosti výsledků své školní práce v různých oblastech

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- **osvojuje si zásady diskuse**
 - učí se zásadám, které je nutno dodržovat při diskusi
- **snaží se obhájit svůj názor na základě vhodných argumentů**
 - svými názory a argumenty ovlivňuje pozitivně průběh diskuse
 - pokouší se své názory zdůvodnit
- **je schopen naslouchat a porozumět druhým**
 - dokáže vyslechnout ostatní
 - je schopen empatie
- **adekvátně reaguje**
 - jeho reakce na projevy ostatních jsou adekvátní a přiměřené věku
- **pokouší se logicky formulovat a vyjádřit své myšlenky**
 - řadí a vyjadřuje své myšlenky, ústně i písemně
- **snaží se o výstižný, kultivovaný a souvislý projev**
 - volí vhodné výrazy
 - snaží se souvisle a kultivovaně vyjadřovat
- **pracuje s internetem**
 - zvládá práci s internetem
- **získané informace z různých zdrojů užívá ke komunikaci s okolním světem**
 - na základě získaných informací komunikuje s okolím
- **orientuje se v různých informačních zdrojích**
 - vyhledává informace z různých zdrojů
 - používá i nové zdroje informací a učí se s nimi pracovat
- **vhodně reaguje na různé komunikační prostředky**
 - vnímá běžně užívaná gesta a signály
 - adekvátně na ně reaguje
- **kunikační prostředky využívá ke svému dalšímu rozvoji**
 - svůj osobnostní růst podporuje využíváním různých komunikačních prostředků

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- **orientuje se v základních ekologických a environmentálních problémech**
 - uvědomuje si současné ekologické a environmentální problémy a důležitost jejich řešení
- **přispívá k ochraně životního prostředí**
 - chrání životní prostředí
- **adekvátně reaguje na danou situaci**
 - přiměřeně věku vhodně posoudí danou situaci
- **je schopen podle svých možností poskytnout pomoc**
 - v rámci svých možností se pokusí pomoci
- **zodpovědně řeší krizové situace**
 - navrhne řešení krizové situace
 - zná důležitá telefonní čísla
 - přiměřeně věku zvládá krizové situace
 - podle svých možností poskytne první pomoc
- **aktivně se zúčastňuje kulturních akcí**
 - zapojuje se do společenského života
 - účastní se různých kulturních akcí odpovídajícím jeho věku
- **aktivně se zapojuje do sportovních akcí**
 - zapojuje se do sportovního života
 - účastní se různých sportovních akcí odpovídajícím jeho věku

ČESKÁ REPUBLIKA	
výstupy	učivo
lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit <u>Školní výstupy</u> Žák: - popíše pomocí atlasu jednotlivé kraje a uvede centra a jejich význam - uvede rozdíly mezi centry a krajovými oblastmi - vyhledá aktuální informace o stavu počtu obyvatel, hospodářství, dopravy a služeb v jednotlivých krajích - seznámí se s historií osídlení - vyjmenuje hospodářská odvětví zastoupená v ČR a uvede nejvýznamnější centra uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států <u>Školní výstupy</u> Žák: - uvědomí si důležitost zapojení ČR do mezinárodních organizací (EU, NATO, OSN) - uvede příklady konkrétní spolupráce hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu <u>Školní výstupy</u> Žák: - vyjmenuje pohoří s jejich vrcholy, nejznámější řeky a vodní plochy - s pomocí atlasu uvede rostliny a živočichy typické pro náš region - uvědomí si důležitost ochrany životního prostředí a význam národních parků a chráněných krajinných oblastí - zhodnotí možnosti průmyslu a zemědělství v našem regionu - vyhledá pomocí informačních zdrojů možnosti kulturního vyžití - odhadne význam našeho kraje vzhledem k celé republice vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	Česká republika – povrch, horopis, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo Česká republika – obyvatelstvo, sídla, průmysl a zemědělství, doprava a služba Česká republika – půdní typy a druhy, ochrana životního prostředí Oblasti České republiky Geologický vývoj ČR Česká republika a EU, NATO Specifika našeho regionu (Krkonoše)

<u>Školní výstupy</u> Žák: - pomocí mapy určí polohu oblasti - vyjmenuje důležitá pohoří - charakterizuje oblast z hlediska podnebí, vodstva a rostlinstva a živočišstva - vyhledá aktuální informace o stavu počtu obyvatel, hospodářství, dopravy a služeb - uvědomí si specifika naší oblasti • hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu <u>Školní výstupy</u> Žák: - popíše s pomocí atlasu povrch ČR a jeho členění - vyhledá na mapě řeky a vodní plochy - s pomocí atlasu uvede rostliny a živočichy typické pro jednotlivé regiony - uvědomí si důležitost ochrany životního prostředí a význam národních parků a chráněných krajinných oblastí - zhodnotí možnosti průmyslu a zemědělství v jednotlivých regionech - vyhledá pomocí informačních zdrojů možnosti kulturního využití jednotlivých částí ČR - odhadne význam naší republiky v evropském a světovém kontextu	
pokrytí průřezových témat	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Práce v realizačním týmu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání, Kooperace a kompetice VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí	
přesahy	
Do: D (8. ročník): Národní obrození, Z (8. ročník): Regiony světa Z: VL (5. ročník): Místo, kde žijeme	

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	
výstupy	učivo
uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) <u>Školní výstupy</u> Žák: - pokusí se charakterizovat hlavní ekosystémy světadíků - vyhledá v informačních zdrojích konkrétní příklady - pokusí se charakterizovat hlavní ekosystémy v ČR - vyhledá v informačních zdrojích konkrétní příklady uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí <u>Školní výstupy</u> Žák: - na příkladech ukáže nebezpečí pro přírodu i člověka způsobené přírodními jevy a jejich dopad na změnu krajiny porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin <u>Školní výstupy</u> Žák: - uvědomí si nebezpečí dopadu přírodních jevů na některé světové regiony - ukáže na mapě světa nejvíce ohrožené oblasti světových regionů - ukáže na mapě světa hlavní ohniska politických problémů - vysvětlí na základě získaných informací geopolitické změny, které nastaly ve vybraných lokalitách - uvede znaky národních parků a chráněných krajinných oblastí v České republice - ukáže na mapě hlavní oblasti národních parků a CHKO - vyjmenuje některé organizace zabývající se ochranou přírody	Důsledky přírodních katastrofických jevů (sopečná činnost, zemětřesení, tsunami, tornáda aj.) v jednotlivých světadílech Globální změny klimatu; Pokles biodiverzity; Ochrana přírodního a kulturního dědictví lidstva Ochrana příroda v ČR Národní parky a chráněné krajinné oblasti v ČR Organizace zabývající se ochranou přírody Ekosystémy ČR Důsledky přírodních katastrofických jevů (povodně, větrné bouře aj.) v ČR

pokrytí průřezových témat	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Práce v realizačním týmu	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí	
přesahy	
Do: P (9. ročník): Základy ekologie Z: Z (6. ročník): Životní prostředí, Z (7. ročník): Životní prostředí, Z (8. ročník): Životní prostředí, P (9. ročník): Základy ekologie, Ch (9. ročník): Chemie ve společnosti	
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE	
výstupy	učivo
• uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech <u>Školní výstupy</u> Žák: - dodržuje zásady bezpečnosti pohybu v přírodě - zhodnotí nebezpečí, které by mu hrozilo - dokáže poskytnout první pomoc - dodržuje zásady bezpečného chování při mimořádných událostech	Vycházky Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života
pokrytí průřezových témat	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	
přesahy	
Do: TV (9. ročník): Turistika a pobyt v přírodě	
REGIONY SVĚTA	
výstupy	učivo
• porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	Globalizace; Regionální rozdíly ve vyspělosti zemí Kulturní rozmanitost lidstva Integrace zemí; Migrace; Urbanizace; Změny v zemědělské výrobě Omezenost energetických zdrojů; Industrializace; Doprava a spoje – propojování světa;

<u>Školní výstupy</u> Žák: - uvědomuje si základní rozdíly mezi jednotlivými světadíly vzhledem k poloze a rozloze, přírodním, společenským, politickým a hospodářským podmínkám - orientuje v mapě • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich <u>Školní výstupy</u> Žák: - dokáže na základě získaných informací z různých zdrojů posoudit změny životního prostředí v jednotlivých světadílech - uvědomí si příčiny změn a důležitost ochrany životního prostředí v jednotlivých částech světa	Růst sektoru služeb; Rozvoj cestovního ruchu;
pokrytí průřezových témat	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Práce v realizačním týmu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání, Kooperace a kompetice VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí	
přesahy	
Do: Z (8. ročník): Regiony světa Z: Z (8. ročník): Regiony světa, Ch (9. ročník): Redoxní reakce, AJ (9. ročník): Četba a práce s autentickým materiálem	
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ	
výstupy	učivo
• posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace <u>Školní výstupy</u> Žák: - vyhledává aktuální informace o stavu počtu obyvatel, pohybu obyvatel v rámci kontinentu - uvědomí si problematiku přistěhovalectví ve vybraných světových zemích a potřebnost jejího řešení - uvede konkrétní příklady z tisku	Globalizace; Regionální rozdíly ve vyspělosti zemí Kulturní rozmanitost lidstva Integrace zemí; Migrace; Urbanizace; Změny v zemědělské výrobě Omezenost energetických zdrojů; Industrializace; Doprava a spoje – propojování světa; Růst sektoru služeb; Rozvoj cestovního ruchu;

• posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel <u>Školní výstupy</u> Žák: - posoudí rozložení obyvatelstva v jednotlivých světových regionech v souvislosti s přírodními podmínkami - uvede hlavní města vybraných států světa - shrne základní znaky velkoměst • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje <u>Školní výstupy</u> Žák: - na mapě světa ukáže hlavní hospodářské oblasti - uvede s pomocí mapy nejdůležitější surovinové a energetické zdroje ve světě • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit <u>Školní výstupy</u> Žák: - na mapě světa ukáže hlavní hospodářské oblasti - uvede s pomocí mapy nejdůležitější surovinové a energetické zdroje ve světě • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků <u>Školní výstupy</u> Žák: - srovná vybrané státy světa a uvede shody a rozdíly mezi nimi • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech <u>Školní výstupy</u> Žák: - ukáže na mapě světa hlavní ohniska politických problémů - vysvětlí na základě získaných informací geopolitické změny, které nastaly ve vybraných lokalitách	Ochrana přírodního a kulturního dědictví lidstva
--	---

pokrytí průřezových témat	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Práce v realizačním týmu	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání, Kooperace a kompetice	
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané	
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí	
přesahy	
Do: OV (9. ročník): Mezinárodní vztahy, globální svět, Ch (9. ročník): Deriváty uhlovodíků Z (8. ročník): Společenské a hospodářské prostředí Z: Z (8. ročník): Společenské a hospodářské prostředí, OV (8. ročník): Stát a právo, P (9. ročník): Neživá příroda, Ch (9. ročník): Energie	